

Науково-педагогічна діяльність Флоріана Кудревича, Леона Лаврисевича і Юзефа Черлюнчакевича в Кракові за часів Австро-Угорської монархії

Історія розпоряджається так, що не завжди людина, яка народилася в одному місці все життя там і проживає. Буває й так, що доля закидає людину далеко від рідного дому. Так сталося і з українськими греко-католицькими священниками Флоріаном Кудревичем, Леоном Лаврисевичем та Юзефом Черлюнчакевичем. Всі троє пов'язали на завжди своє життя з Краковом.

Флоріан Кудревич (1766-1834) – народився в с. Янішівка у Київському воєводстві. Батьки: Іван та Олена з дому Єнджейовська. Спочатку молодий Флоріан навчався у Вінниці та Каневі. В 1786 році вступає до монашого василіанського ордену в Почаєві.

Вищу освіту розпочав в Умані, де вивчав філософію, з 1787 року переїжджає до Кракова. Там починаючи з 1790 року проходить підготовку на курсах для майбутніх вчителів та вивчає право і теологію в Краківській академії. Потім знову повертається на Україну і продовжує навчання в братських школах м. Бара в 1791-1792 рр., м. Шаргорода в 1793 р., м. Канева в 1794-1796 рр. В шаргородській братській школі він затримався ще на два роки, на посаді префекта школи. За порадою холмського єпископа переїжджає в 1797 р. до Кракова і стає душпастирем греко-католицької спільноти. З 1799 р. стає настоятелем, добре виконує свої обов'язки, а в 1808 році здобуває для греко-католицької парафії костюл Св. Норберта в Кракові.

В 1802-1807 рр. Ф. Кудревич був заступником професора, який спеціалізувався по вивченню Біблії на теологічному факультеті Краківської академії. В 1808/1809 навчальному році був деканом теологічного факультету, пізніше став його тимчасовим директором. 14 грудня 1809 року стає доктором теології. Обов'язки декана виконує до 1810 року. Одночасно в 1807-1809 роках виконував обов'язки префекта університетської друкарні (пізніше і в 1815-1820 рр.). В період з 17 жовтня 1810 року до 27 серпня 1811 р. виконує також обов'язки директора університетської бібліотеки. В січні 1815 року стає екзаменатором кандидатів, які прагнуть працювати на різних кафедрах теологічного відділу, 7 березня – професором звичайним св. Письма. В 1820-1821 роках викладав також догматику.

Ф. Кудревич належав до перших членів заснованого в 1815 році Краківського наукового товариства на зібраннях якого виголошував реферати. Був автором трьох теологічних підручників латинською та польською мовами.

Леон Лаврисевич (1798 – 1854) – народився 21 березня 1798 року в Прересоловіцах Любельської губернії. Батьки: Микола та Катерина з дому Луценська. Спочатку Леон

навчався в середній школі Замостя та піярському колегіумі в Щебжешині. В 1816-1819 рр. навчався в дієцезеальній семінарії в Холмі, в 1819-1822 рр. на філософському і теологічних факультетах Варшавського університету, отримує магістра теології. Приймавши священницькі свячення пропрацював рік протоколістом в холмській консисторії і виїхав до Риму, де протягом 1823 – 1827 роках був віце-прокуратором духовних справ греко-католицького обряду при церкві Мадонна дель Паскало. Після повернення був секретарем холмських єпископів. В той час отримує титул каноніка гоноровного холмської кафедри. В 1832 році обіймає посаду вікарія греко-католицької парафії св. Норберта в Кракові, в 1834 р. стає її адміністратором, а в 1835 році настоятелем.

Одночасно Л. Лаврисевич працює на науково-педагогічній ниві в Ягеллонському університеті. 19 жовтня 1833 року займає посаду заступника професора новоутвореної кафедри науки релігії, педагогіки та грецької мови на філософському факультеті. 20 лютого 1834 року відбувся захист докторської дисертації, що дав йому можливість стати завідувачем кафедри пасторальної теології, виголошення проповідей, катехізису та дидактики теологічного факультету. Леон Лаврисевич, будучи в науковій подорожі у Відні, Варшаві та Львові, ознайомився з методикою навчання глухонімих, проводив в рамках пасторальної теології в 1842/1843 – 1847/1848 н. р. безкоштовні лекції з того періоду. В 1842-1843 н.р. був візитатором шкіл Вільного міста Кракова.

Як член Краківського товариства наук брав участь в 1839 році в приготуванні нового статуту товариства та підручника для початкових шкіл. 17 липня 1843 року був обраний на два роки ректором Ягеллонського університету і одночасно стає головою товариства. Єдиною публікацією Леона Лаврисевича є “Річний звіт з діяльності Товариства наук, що поєднане з Ягеллонським університетом”. Був автором рукописної “Історії православної церкви”. Але на жаль ця праця загинула від пожежі в 1850 році. Помирає Л. Лаврисевич 14 червня 1854 року в Кракові.

Юзеф Черлюнчакевич (1829-1911) – народився 2 квітня 1829 року в Олещицях біля Жовкли в родині греко-католицького священника. Навчався в православній духовній семінарії в Римі, яку закінчив зі ступенем доктора теології і церковного права. В 1853 році був висвячений на священника перемишльської греко-католицької дієцезії. Протягом 1854 – 1858 років був префектом в центральній греко-католицькій семінарії у Відні. В 1858 р. у Львівському університеті отримав звання звичайного професора догматики.

Після переїзду до Кракова 3 липня 1865 р. отримав посаду звичайного професора догматичної теології Ягеллонського університету та був чотирьохразовим деканом теологічного факультету (1863, 1873, 1875, 1878) і одночасно адміністратором греко-католицької парафії св. Норберта. На теологічному факультеті викладав загальну догматику

(фундаментальну) 5 годин на тиждень для I курсу та детальну догматику 9 годин на тиждень для II курсу. 13 червня 1882 року вийшов на відпочинок.

Працюючи на благо польської науки, зокрема, зробили великий внесок в розвиток Ягеллонського університету, вчені не забували своє українське коріння.